

POTA DO NOVEGA SREČANJA S PRIDIHOM KRAJEVNEGA

Letos mineva 30 let od ustanovitve samostojne Slovenije. Kri kruto pobitih po naši zemlji je obrodila dober sad. Bogu hvala za ta dar, ki kaže, da je Dobro vedno močnejše od zla, tudi takrat, ko navidezno izgublja. Večina Slovencev in Slovenk vsako jutro vstane, ljubeče skrbi zase in za druge, dela in ustvarja, se ljubi in bori za skupno dobro vseh. Tudi mi smo med njimi. Večina še vedno verjame v sodelovanje, odpustanje in ustvarjalnost. Zlo je veliko šibkejše, kakor pa se nam lažnivo prikazuje po medijih kontinuitete, ki nas poskušajo sistematično onesnaževati in zastrupljati z obsedenostjo in lažmi, da gre vse narobe, da smo v fašizmu ipd. Pri tem jim pride prav vse, tudi svetovna virusna kampanja za ukinjanje demokracije in učvrstitev diktature bogatih. Če so prevladujoči mediji naš edini stik s stvarnostjo, potem nas je vsak dan bolj strah, sovražimo, iščemo grešnega kozla v drugih in smo vedno bolj nasilno izključevalni.

Možakarji pa se prav zato povezujemo, da bi prepoznali delo hudega duha, ki nam hoče ukrasti lepoto zaupanega nam življenja in si med seboj pomagali slediti pravemu Voditelju, ki osebno računa na vsakega izmed nas, nas osebno pozna in krepi v sodelovanju z Njegovim podarjanjem sebe vsem in po vseh.

Velikonočni čas nas vabi, da sprejmemo Božji-Kristusov globok in realističen optimizem in notranjo moč. Vsaka stiska je priložnost, tudi naša in današnja. Zlo, ko se zdi, da je zmagalo, v resnici izgubi. Ljubezen, ko izgubi, zmaga. Vstali Kristus nam daje Duha, da lahko živimo iz vere, da je vse naše zlo že premagano. Hudič je na križu izgubil bitko, Božja ljubezen pa jo je dobila. Papež nas s svojimi besedami želi spodbuditi v tej smeri: živite iz zmage nad zlom, ker je Ljubezen že premagala naše grobove in nas oživila za večno sodelovanje in soustvarjanje življenja za vse. Vabi nas, da smo mirotvorci. Kaj to pomeni?

Povabim te, da prebereš papeževe besede iz Vsi bratje.

Prosim te, če si podčrtaš, kar te nagovori.

Vprašanja za premislek in pogovor:

1. Kje se čutim poklicanega ali povabljenega, da sodelujem pri poteh miru na krajevni (domači in skupnostni) ravni?
2. Kako sem lahko danes in tukaj delavec za mir?
3. S čim mi pri tem pomaga Bog in kako si lahko pomagam sam?

225. Na številnih koncih sveta potrebujemo novih poti miru, ki vodijo k celjenju ran, potrebujemo mojstre miru, pripravljene na začetek zdravljenja in obnovljenega srečanja z domiselnostjo in drznostjo.

Zopet začeti pri resnici

226. Novo srečanje ne pomeni vračanja v stanje pred spori. Medtem smo vsi postali drugačni. Spremenile so nas muke in nasprotja. Poleg tega ni več prostora za puhlo diplomacijo, za pretvarjanje, za dvoličnost, prikrivanje, uglajenost, ki zamegljuje resnično stanje. Tisti, ki so se hudo prepirali, govorijo iz resnice, jasne in gole. Potrebujejo vajo v spokornosti, ki bo presejala preteklost in prihodnost osvobodila nezadovoljstva, zmede in pričakovanj. Samo zgodovinska resnica in dejstva lahko rodijo vztrajna in dolgotrajna prizadevanja za medsebojno razumevanje in iskanje novega pomena blaginje za vse. Mirovni proces je torej prizadevanje, ki zahteva čas. Gre za potrpežljivo iskanje resnice in pravice, ki počasti spomin na žrtve in ki korak za korakom vzbuja skupno upanje, ki je močnejše od maščevanja. Mirovni sporazumi na papirju ne bodo nikoli dovolj. Treba bo iti dlje in vanje vključiti zahtevo o resničnih vzrokih za ponavljajoče se krize. Ljudje imajo pravico vedeti, kaj se je zgodilo.

227. Resnica je neločljiva spremljevalka pravičnosti in usmiljenja. Vse tri skupaj so bistvene za utrjevanje miru, po drugi stran pa vsaka preprečuje drugi, da bi se spridila. Resnica dejansko ne sme voditi v maščevanje, temveč k spravi in odpustitvi. Resnica je povedati družinam, ki se utapljajo v žalosti, kaj se je zgodilo z njihovimi izginulimi sorodniki. Resnica je govoriti o tem, kaj se je zgodilo z otroki, ki so jih vpoklicali nasilneži. Resnica je priznati bolečino žensk, ki so žrtve nasilja in zlorab. Vsako nasilje nad človekom je rana na mesu človeštva: vsaka nasilna smrt 'zmanjša' našo človečnost. Nasilje rojeva nasilje, sovraštvo kot drugo sovraštvo in smrt drugo smrt. To verigo, ki se zdi neizogibna, moramo zdrobiti.

228. Pot do miru ne zahteva poenotenja družbe, vsekakor pa nam omogoča, da delamo skupaj. Veliko se jih lahko poveže v skupnem iskanju, od katerega imajo vsi koristi. Pri kakšnem skupnem cilju si lahko ljudje med seboj izmenjujejo različne predloge tehnične narave, različne izkušnje in delajo za skupno blaginjo. Treba je dobro spoznati probleme, s katerimi se sooča družba, preden je pripravljena sprejeti, da obstajajo različna gledanja na težave in njihovo reševanje. Na poti k boljšemu sožitju moramo biti vedno pozorni na možnosti, da drugi ponuja – vsaj delno – upravičeno razmišljanje, nekaj, kar je mogoče na novo ovrednotiti, tudi če bi bilo morda napačno ali se v praksi ni potrdilo. Kajti drugega ne smemo nikoli omejiti na to, kar je morda rekel ali storil, ampak ga moramo upoštevati zaradi obljube, ki jo nosi v sebi, obljube, ki vedno pušča špranjo upanja.

229. Resnično spravo je mogoče doseči le z vzajemnim sodelovanjem. Novo družbo lahko oblikujemo le na temelju službe bližnjemu, ki je pomembnejša od želje po prevladi; temelji na delitvi svojega imetja z drugimi bolj kot na sebičnem boju vsakega za čim večje bogastvo; to je družba, v kateri je to, da smo skupaj kot ljudje, vsekakor pomembnejše od katere koli manjše skupine, pa naj bo to družina, narod, ljudstvo ali kultura. Pravi mir je mogoče doseči le tako, da se borimo za pravičnost s pogovorom, spravo in vzajemnim razvojem.

230. Močno prizadevanje, da bi premagali, kar nas deli, in pri tem ne bi izgubili istovetnosti, se v vseh nas opira na temeljni občutek pripadnosti. Naša družba zmaguje, ko se vsakdo, vsaka družbena skupina resnično počuti kakor doma. V družini so starši, stari starši, otroci – doma; nihče ni izključen. Če ima kdo težave, celo resne, tudi ko si je sam kriv, mu drugi priskočijo na pomoč, ga podprejo; njegova bolečina je bolečina vseh. V družinah vsak prispeva k skupnemu projektu, vsakdo dela za skupno dobro, vendar ne na škodo posameznika; nasprotno, podpirajo ga, spodbujajo. Prepirajo se, a nekaj je, kar se ne spremeni: družinska vez. To je družina! O ko bi mogli na političnega nasprotnika ali soseda gledati z istimi očmi kakor na otroke, žene, može, očete in matere. Kako lepo bi bilo! Ljubimo našo družbo, ali pa nam bo postala tuja, nekaj brezimnega, kar nas ne bo pritegnilo, se na ne bo dotaknilo, nas ne bo ganilo.

231. Velikokrat so pogajanja zelo potrebna in tudi dejansko priložnost za mir. Vendar so učinkovita pota za doseg trajnega miru v prvi vrsti spremembe, ki prihajajo od spodaj, od ljudi, katerih vsakdanje življenje je zanje učinkovit kvas. Do velikih sprememb ne prihaja za pisalno mizo v uradu. Zato vsakdo s svojo vlogo pomembno vpliva na uspeh projekta, ki piše novo stran zgodovine, stran polno upanja, polno miru in polno sprave. Obrt miru vključuje vse nas...

232. Pri snovanju in širjenju družbenega miru neke države ni končne postaje. To je namreč naloga, ki ne dopušča nobenega predaha in terja sodelovanje vseh. Od nas zahteva, naj v prizadevanju za oblikovanje enotnosti naroda ne popuščamo in kljub oviram, razlikam in različnim pristopom, kako doseči mirno sožitje, vztrajamo v boju za prvenstvo kulture srečanja. Ta zahteva, da v središče vsakega političnega, socialnega in gospodarskega delovanja postavimo človeka, njegovo najvišje dostojanstvo in spoštovanje skupnega dobrega. Naj ta prizadevanja v nas brzdajo skušnjave po maščevanju, ki išče le partikularnih in kratkoročnih koristi. Nasilje javne demonstracije na obeh straneh ne pomagajo pri iskanju izhoda. Še posebej ne, ker pri pozivanju k demonstracijam niso vedno jasno izpostavljeni vzroki in nameni, saj gre včasih za politične manipulacije, pa tudi za sovražne prevzeme v korist postranskih namenov.

PRIDIH KRAJEVNEGA

142. Naj spomnim: Napetost nastaja tudi med globaliziranjem in lokaliziranjem. Paziti moramo na svetovno razsežnost, da ne bi padli v vsakdanjo majhnost. Hkrati ni primerno, da bi zgubili izpred oči to, kar je povezano s krajem in nam pomaga z obema nogama stati na tleh stvarnosti. Če so poli med seboj povezani, preprečujejo, da bi padli v eno od obeh skrajnosti. Ena skrajnost je, da državljani živijo v abstraktnem in globaliziranem univerzalizmu.... Druga skrajnost je, da postanejo folklorističen muzej in kraj navezanih puščavnikov, ki so obsojeni, da vedno ponavljajo iste reči., nezmožni, da bi jih pritegnila novost in da bi občudovali lepoto, ki jo Bog deli onkraj njihovih meja. Gledati je treba globalno, kar nas osvobaja domačijske ozkosrčnosti. Ko dom ni več družina, temveč ograja, celica, nas globalno osvobaja, saj spominja na končni dom, ki se bliža polnosti. Hkrati pa je treba iskreno sprejeti lokalno razsežnost, saj ima nekaj, česar globalno nima: vlogo kvasa, bogatenja, spodbujanja k pripravljenosti na subsidiarnost. Zato sta svetovno bratstvo in družbeno prijateljstvo v vsaki družbi neločljiva in sobivajoča pola. Njuno ločevanje vodi v škodljivo iznakaženost in razdvojenost.

143. Rešitev ni v odprtosti, ki se odpoveduje lastnemu zakladu. Kakor se namreč ni mogoče pogovarjati z drugim brez svoje identitete, tudi ni mogoča odprtost med narodi, če pri tem ne izhajamo iz ljubezni do zemlje, naroda in kulturnega bogastva. Ne mrem se srečati z drugim, če nimam tal, na katerih stojim in sem vanje zakoreninjen. Kajti le

na tej osnovi lahko sprejemam bližnjikov dar in mu podarim kaj pristnega. Drugačnega je mogoče sprejeti in priznati vrednost njegovega izvirnega prispevka le, če sem sam trdno povezan s svojim ljudstvom in svojo kulturo. Vsakdo posebej ljubi lastno deželo in odgovorno skrbi zanjo ter se trudi za lastno državo, prav tako, kot mora vsakdo ljubiti in skrbeti tudi za lasten dom, da se ne zruši, ker tega pač ne bodo naredili sosede. Tudi blaginja sveta zahteva, da vsakdo varuje in ljubi lastno deželo. V nasprotnem primeru bodo posledice nesreče ene države vplivale na ves planet. To je utemeljeno na pozitivnem pomenu pravice do lastnine: kar imam, bom tako varoval in obdeloval, da bo lahko prispevalo k blaginji vseh.

144. Poleg tega potrebujemo zdravo in bogato izmenjavo. Življenjska izkušnja določenega kraja in določene kulture je temelj, ki nas usposablja za tehtanje različnih pogledov. Kdor takšnih izkušenj nima, si jih zlahka ne more pridobiti. Človeštvo ne sme postati enovita, poenotena in popredalčkana domena ene same prevladujoče kulture, ki bo na koncu izgubila barve mnogoploščka (poliedra) in postala zoprna. Gre za skušnjava, ki jo poznamo iz starozavezne pripovedi o babilonskem stolpu. Zidanje stolpa, ki naj bi segal do neba, ni šlo v korak z enotnostjo med različnimi narodi, da bi se lahko sporazumevali v skladu s svojo drugačnostjo. Nasprotno, šlo za zmoten, iz ponosa in človeškega pretiravanja porojen poskus za vzpostavitev enosti, ki je bila v nasprotju z Božjim načrtom, ki ga je v svoji previdnosti določil za narode (prim. 1 Mz 11,1-9).

145. Obstaja lažna odprtost do vsega človeštva, k je plod plitke površnosti tistega, ki se ni sposoben popolnoma ukoreniniti v lastno domovino, ali onega, ki nosi s seboj nerazrešeno zamero do svojega naroda. V vsakem primeru moramo vedno razširjati pogled, da bi spoznali večjo dobro, ki nam vsem koristi. To je seveda treba storiti brez bega ali izkoreninjenja. Potrebno je poganjati korenine globlje v rodovitno zemljo in zgodovino svojega kraja, ki je Božji dar. Človek dela v malem, s tem, kar je v njegovi bližini, vendar z razširjenim pogledom. To ni niti globalnost, ki uničuje, niti partikularnost, ki je nerodovitna, je mnogoplošček, kjer je – medtem ko ima vsaka plošča svojo vrednost, celota več kakor del in je tudi več kakor njihov seštevek.